

Suomen luonnonsuojeluliiton
Tampereen yhdistys ry.
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
sll.tampere@gmail.com p.
041 484 8264

VALITUS

10.04.2019

Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan piiri ry.
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi
p. 040 515 4557

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Asia:

Valitus koskien Tampereen kaupungin Ympäristö- ja rakennusjaoston maa-aineslupapäätöstä Dnro: TRE :3270/10.00.03/2018 15.3.2019

Suomen luonnonsuojeluliiton Tampereen yhdistys ja Pirkanmaan piiri vaativat maa-aineslupapäätöksen kumoamista maa-aineslain 3§ vastaisena. Myöskään perusteita pitkään lupaaikaaan ei ole olemassa ja siitä tulisi olemaan huomattavaa haittaa ympäristön käytölle virkistykseen.

Lisäksi ympäristönsuojelulain 89§ yleistä etua valvovan lupaviranomaisen olisi tullut ottaa käsittelyyn ja muuttaa lupaa, koska toiminnan ulkopuoliset olosuhteet luvan myöntämisen jälkeen ovat olennaisesti muuttuneet ja asiasta on tehty aloite. Allekirjoittaneet yhdistykset ovat tehneet 28.12.2018 tästä aloitteen asianomaiselle lupaviranomaiselle. Aloitteella ei ole ollut vaikutusta tähän jälkeinpäin tehtyyn maa-aineslupapäätökseen. Katsomme, että se on ympäristönsuojelulain 89 § vastainen. Katsomme, että toiminnanharjoittajalta olisi tullut vaatia vireille myös ympäristönsuojelulain 89 §:n perusteella ympäristöluvun muutoshakemus yhteislupana maa-ainesluvan kanssa voimakkaasti muuttuneiden olosuhteiden vuoksi.

Yhdistysten ympäristönsuojelulain mukaisessa aloitteessa allekirjoittaneet yhdistykset alueellisina luonnonsuojelua edistävinä yhdistyksinä (YSL 186 §) ovat hakeneet YSL 89 §:n nojalla, että Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelualueen ympärillä toimivien louhimoiden ympäristöluvut otetaan uudelleentarkasteluun ja lupia muutetaan niin, että Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelualue turvataan kalliolouhinta-alueisiin liittyviltä riskeiltä. Nyt käsillä oleva NCC:n ottopaikka on yksi kolmesta.

Yhdistykset pyysivät aloitteessaan, että kaikkien kolmen Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelualuetta ympäröivän louhimon ympäristöluvut otetaan tarkasteluun ja toimijoiden lupa- ja toiminta-aikoja sekä ottomääriä tarkastellaan kokonaisuutena luonnonsuojelualueeseen aiheutuvien haittojen vuoksi. Toiminnasta aiheutuu nykyisellään ympäristönsuojelulain 6. luvun 49 §:ssä mainittua merkittävää seurausta, jonka johdosta ympäristön yleinen viihtyvyys ja soveltuvuus yleiseen virkistyskäyttöön on vähentynyt (YSL 5§ 1. mom.).

Pirkanmaan liitto ja Pirkanmaan ELY-keskus lausunnoissaan pitävät nyt myönnettyä lupaa maa-aineslain 3§ vastaisina. Yhdistykset perustelevat valitustaan ja yhtyvät myös näiden viranomaisten lausuntoihin ja niissä esitettyihin perusteisiin.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu mm. huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Pirkanmaan liiton antaman lausunnon mukaan hankealue sijoittuu yhdelle Pirkanmaan merkittävimmistä virkistys- ja luontoaluekokonaisuuksista, jota ilmentävät maakuntakaavan 2040 merkinnät: maa- ja metsätalousvaltainen alue, joka on ekosysteemipalvelujen kannalta merkittävä (MK), retkeily- ja ulkoilualue (VR), suojelualue (S) ja ulkoilureitti. Tämä virkistysaluekokonaisuus ulottuu Tampereen Nurmin alueelta Orivedelle saakka yhdistäen Tampereen ja Oriveden taajama-alueet.

Aluekokonaisuuteen sisältyvät Tampereen päässä Kintulammin retkeily- ja ulkoilualue ja Orivedellä Pukalan virkistysmetsä, jotka ovat maakunnallisesti tärkeitä retkeilyalueita. Maakunnallisen merkityksen ohella alue muodostaa keskeisen osan Tampereen kaupunkiseudun seudullista virkistyskokonaisuutta, jonka merkitys korostuu jatkuvasti kaupunkiseudun merkittävän väestönkasvun myötä. Seudullisessa verkostossa alue palvelee erityisesti Tampereen kaupunkiseudun itäpuolen sekä Orivesi–Juupajoki -alueen asutuksen virkistysalueena.

MK-alueet ovat keskeisiä alueita maakunnan ekologisessa verkostossa. Kintulammi–Pukalan laaja ja yhtenäinen luonnon ydinalue on ekologisen verkoston analyysissä osoittanut merkittäväksi vanhan kuusimetsän ja lehtomaisten metsien luonnon ydinalueeksi. Tämän lisäksi alueen arvoja ovat mm. runsaat uhanalaisten lajien esiintymät. Alueella on myös hirvien laaja-alainen laidunalue, jolta eläimet liikkuvat mm. Siikanevan luonnon ydinalueelle. Alueella on useita petolintujen pesäpaikkoja. Aluekokonaisuuteen sisältyy Tampereella laaja Vattulan säästömetsän ja Kintulammin suojelualuekokonaisuus sekä muita pienempiä suojelualueita Viitapohjassa, Kutemassa ja Pukalassa sekä myös useampia Natura-alueita, joiden myötä aluekokonaisuuden arvoilla on merkitystä myös Euroopan laajuisesti.

Kintulammin retkeily- ja luonnonsuojelualue sai luonnonsuojelualueen statuksen vuonna 2017, ja aluetta on viime aikoina kehitetty voimakkaasti ja se on osoittautunut erittäin suosituksi. Vuonna 2016 alueella oli noin 5 000 kävijää, ja vuoden 2018 kävijämääräksi arvioidaan jopa 30 000–40 000. Alun perin alue mitoitettiin noin 10 000 vuosittaiselle kävijälle, joten alueen suosio retkeily- ja virkistysalueena on ylittänyt ennakoarvot moninkertaisesti.

Kintulammin kävijämäärät ovat selkeästi suuremmat kuin Helvetinjärven kansallispuiston ja lähellä Seitsemisen kansallispuiston kävijämääriä. Kintulammin alueen virkistysarvot ovat siis jo nykyisellään huomattavat ja kasvanevat tulevaisuudessa yhä lisää ja muutos olosuhteissa on huomattavan suuri.

Pirkanmaan liitto on pyrkinyt vastaamaan kalliokiviaineksen tarpeeseen varaamalla Pirkanmaan maakuntakaavaan 2040 merkittävän määrän laajoja alueita kiviaineshuollon tarpeisiin. Lausunnoissaan liitto toteaa, että nyt kyseessä oleva aluekokonaisuus ei kuitenkaan ole arvojensa puolesta laajamittaiseen, seudullisesti merkittävään, kiviainesten ottamistoimintaan sopivaa. Kiviainesten ottaminen on vuosikymmeniä kestävää toimintaa, joka tänä aikana aiheuttaa haittoja ja muutoksia luonnonympäristössä sekä vaikutuksia asutukseen ja virkistyskäyttöön. Useassa kohteessa harjoitettava, laajeneva toiminta aiheuttaa luonnonympäristön pirstoutumista ja haittaa esteetöntä eläinten ja ihmisten kulkua.

MK-merkinnän suunnittelumääräyksen mukaisesti liiton mukaan alueen suunnittelussa tulee välttää pirstoutumista. Käsitettä on laajemmin selvennetty kaavaselostuksessa mm. seuraavasti: ”Pirstomiseksi katsotaan alueiden käyttö siten, että syntyy laaja-alainen pysyvä liikkumiseste tai pitkäaikainen merkittävä ympäristöhaitta. Pirstominen muuttaa olemassa olevaa maankäyttöä siten, että se heikentää metsätalouden toimintaedellytyksiä ja/tai metsäalueiden ekologista tilaa.”

Suunnittelussa laajuudessaan louhinta ei edistä maakuntakaavan toteuttamista alueella. Lisäksi sijoituksessaan keskeisesti tälle virkistysluontoaluekokonaisuudelle, on hankkeella huomattavia ja laajalle ulottuvia kielteisiä vaikutuksia luonnonolosuhteisiin (MAL 3 §).

Allekirjoittaneet yhdistykset katsovat, että edellä mainituin perustein nyt myönnetty lupa tulee kumota maa-aineslain 3 § ja ympäristönsuojelulain 89§ vastaisena. Nyt käsitellyssä olevassa luvassa tulisi lähtökohtaisesti pyrkiä nykyisen alueen maisemointiin. Maisemointi tulee tehdä mahdollisimman hienovaraisesti alueen omilla pintamailla ja louhinnan muotoilulla.

Nykyisen ottoalueen laajennuksen olisi tullut palvella alueen maisemointia ja turvata maisemoinnin toteuttaminen selvästi vaihetta yksi suppeammalla alueella ja lyhytkestoisempana. Lupaharkinnassa ei ole otettu huomioon myöskään valtioneuvoston päätöstä melutason ohjearvoista (993/1992).

Tampereella 10.4.2019

Antti Putaja
Puheenjohtaja
SLL:n Tampereen yhdistys ry.

Jenni Hakanen
Sihteeri
SLL:n Tampereen yhdistys ry.

Heikki Toivonen
Puheenjohtaja
SLL:n Pirkanmaan piiri ry.

Marjo Niemenmaa
Järjestösihteeri
SLL:n Pirkanmaan piiri ry